N°. 704. **DE GRONDWET.** 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

ZATURDAG 1 SEPTEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

De Postadministratie.

Het is bedroevend op te merken hoe schier met iederen dag de lange lijst vermeerdert van de brieven die, met geldswaarde bezwaard, op den Post bezorgd, verklaard worden te zijn weggeraakt, of waaruit de geldswaarde genomen is. Deze onafgebroken reeks van diefstallen, waarvan slechts zeer zeldzaam de bedrijvers worden ontdekt, is een zware blaam, die op ons Postwezen rust en, inderdaad, eindigen moet met het publiek huiverig te doen zijn, om van de posterijen gebruik te maken, en de ambtenaren van het postwezen onder eene min aangename verdenking te brengen. Deze diefstallen springen te meer in het oog, daar, voor zoover ons althans bekend is, van dergelijke feiten althans niet in die mate, nooit gehoord wordt in andere landen; en het doet ons innig leed, dat de eerlijkheid en de goede trouw van den Nederlandschen ambtenaar, in zoo menig opzigt ook buitenslands regtmatig erkend, door de strafwaardige handelingen van enkelen in discrediet geraken.

Wij weten wél, dat niet onvoorwaardelijk alles wat verklaard wordt op den Post te zijn weggeraakt, op rekening van het Postwezen mag gesteld worden. Gewis zullen er voorbeelden zijn, dat men *zegt* een brief met geld verzonden te hebben, zonder dat het inderdaad heeft plaats gegrepen; en niet zelden zal een bediende of een dienstbode, wetende dat de brief, die hun ter bezorging op den Post is gegeven, geldswaarde inhoudt, de waarde hebben tot zich genomen, den brief vernietigd, om vervolgens het „wegraken" op rekening van de Postadministratie te brengen. Het is juist de onmogelijkheid, die bijkans bestaat, om in den regel te constateren of een aldus te zoek geraakte brief inderdaad op het Postkantoor is bezorgd, die — wij erkennen het gaarne — het genezen van de kwaal, waaraan deze tak van publieke dienst schijnt te lijden, zeer moeijelijk maakt.

Dat het voorname kwaad evenwel bij de postadministratie zelve bestaat, schijnt in redelijkheid niet te kunnen worden betwijfeld. Immers, terwijl wij, bij de naauwkeurige nasporingen die steeds wegens vermiste geldswaarden in het werk worden gesteld, nog niet gehoord hebben, dat een bediende of dienstbode overtuigd werd van een brief, in plaats van op den Post te bezorgen, zich te hebben toegeëindigd, is het reeds menigmaal gebleken, dat brievenbestellers en andere subalterne ambtenaren bij het Postwezen zich aan die verduistering hebben schuldig gemaakt. Onder de meest zonderlinge, en wij zeggen bijna *raadselachtige* voorbeelden van verduistering van dien aard behoort gewis hetgeen, dezer dagen, de officier van Justitie te Zwolle berigt. Op den 5den Julij jl. zou namelijk op het postkantoor te Zwolle zijn bezorgd een *aangeteekende* brief, „waarin verzekerd wordt," dat besloten was een bankbiljet van ƒ 100; doch „*welke brief niet schijnt te zijn aan het adres bezorgd.*" Wij laten geheel ter zijde de waarde welke de brief inhield; maar moeten voorzeker aannemen, dat de officier van justitie een dergelijk berigt niet zou hebben gepubliceerd, indien hij althans niet vooraf overtuigd ware, dat de brief werkelijk op het postkantoor was *aangeteekend*. En nu is het ons ten eenemale raadselachtig, hoe een aldus aangeteekende brief, die alleen tegen *afteekening* kan worden afgegeven, „niet schijnt aan het adres te zijn bezorgd". Was de geadresseerde niet te vinden, dan moest de brief aanwezig zijn; is de brief *niet* aanwezig, *wie* heeft er dan voor afgeteekend? Is hij werkelijk zoek geraakt: hoe is dàt mogelijk bij eene naauwlettende administratie?

Ofschoon van minder belang, maar dan toch altijd niet geschikt om het vertrouwen in onze post-administratie te verhoogen, zijn de talleoze klagten, die inkomen over het niet-bezorgen van, aan bepaalde en bekende adressen gerigte dagbladen. Uit vele voorbeelden zullen wij slechts een enkel aanhalen, om te bewijzen, dat ook in dezen aan *raadselachtige* omstandigheden moet gedacht worden. Meermalen reeds ontvingen wij, o. a., klagten van een Leidschen boekhandelaar over het niet-ontvangen van onze courant. Op 22 Aug. jl. ontvangt hij alweder geene courant; wij doen er onderzoek naar en krijgen van het postkantoor hier ter stede het navolgende schriftelijk antwoord: „*De courant aan bovengemeld adres, hier „aan het postkantoor bezorgd zijnde*, IS *verzonden.*" Nu vragen wij, hoe het mogelijk is, dat, wanneer het postkantoor 's Gravenhage verklaart, dat de courant *is* verzonden, dat van Leijden — en er is tusschen beide plaatsen geen tusschenstation, zoodat aan eene verkeerde route niet te denken valt — kan verklaren *geene* courant te hebben ontvangen?

Gaarne erkennen wij de moeijelijkheid, welke er in gelegen is, om zoodanige afdoende maatregelen te nemen als noodig zijn, om een goeden en naauwkeurigen en vooral eerlijken dienst te verzekeren; maar wij hopen, dat de Minister van Finantiën, met ons overtuigd van de hooge noodzakelijkheid, om zoo veel mogelijk het bestaande kwaad te keeren, zijne aandacht op dit onderwerp vestigen en alles in het werk stellen zal, om daarin verbetering aan te brengen. Intusschen vragen wij, of niet, zoo dikwerf de afzending van een dagblad of een brief kan geconstateerd worden, de post-directeur — en niet het land — van het kantoor van ontvangst zou kunnen aansprakelijk gesteld worden voor de tijdige en gave bezorging? Dan zou er, naar onze meening, een naauwlettender toezigt op de subalterne ambtenaren ontstaan; de directeur zou zich meer regtstreeks met de zaken bemoeijen — 't geen nu niet *altijd* plaats heeft — en men zou in de voordragt van brievenbestellers wat omzigtiger worden.

Ware, ingevolge onze raadgevingen, het *aanteekengeld* voor de, in brieven vervatte waarden, en het *percentengeld* voor het koopen van postwissels nog meer verminderd geworden, dan nu heeft plaats gegrepen: wij gelooven, dat voor een groot deel de gelegenheid tot het verduisteren van geldswaardige brieven ware benomen geweest. Dàn zou, met opoffering van eene kleinigheid, ieder postwissels nemen of de waarde zijner brieven doen assureren; nu schrikt men voor het hooge bedrag der kosten terug en wagen zoo velen den kans, om liever alles te verliezen.

Terwijl wij een en ander in de aandacht des Ministers van Finantiën aanbevelen, besluiten wij dit artikel met de mededeeling van de wijze, waarop in Engeland, over het algemeen, banknoten in brieven worden verzonden. Men knipt de banknoot door midden en verzendt elke helft in een afzonderlijken brief, nu eens te gelijk maar met twee afzonderlijke adressen, dan weder met tusschenruimte van eenige dagen. Zoolang er geen beter middel uitgevonden is, meenen wij het voorhands te kunnen aanbevelen; want de twee helften, door een reepje papier aan den achterkant weder tot één geheel gebragt, doen dezelfde dienst als een gaaf bankbiljet.

Van lieverlede beginnen nu achtervolgens de dagbladen hunne beschouwingen mede te deelen over de „sluitingsrede", die den 23 Augustus door den Minister van Binnenlandsche Zaken werd uitgesproken.

Aan het des betrekkelijk artikel van de *Arnhemsche Courant*, ontleenen wij de volgende zinsneden.

Het is waar, we zijn door de aanneming der beide genoemde organieke wetten, maar ook *alleen met die beide*, eene schrede genaderd aan het tijdstip, waarop aan gezegd art. 5 geheel zal zijn voldaan. Wij hebben geene reden, waarom we daarmede niet zouden ingenomen zijn, maar onze ingenomenheid met het in de afgeloopen zitting tot stand gebragte kan niet groot zijn, wanneer we zien, dat van de vijf bij gemeld additionneel artikel nog gevorderde wetten slechts twee zijn daargesteld, terwijl de drie belangrijkste maar tevens moeijelijkste nog steeds ontbreken.

Wel werd een wetsontwerp op het lager- en middelbaar onderwijs ingediend — maar was het zoodanig als men mogt verwachten? Voldeed het aan de eischen der grondwet? Was het wel meer dan eene schets, welker uitvoering zou worden geregeld bij koninklijke besluiten? Het zal wel onmogelijk zijn, eene aan alle partijen behagende wet te ontwerpen, maar naar aanleiding van de wet van 1806, de daaruit ontstane verordeningen, het ontwerp der in 1849 benoemde commissie, en de vele geschriften van dezer zaak kundige mannen ware eene betere en vollediger wet zeer goed voor te dragen geweest. Het is niet te denken, dat het ingediende ontwerp, al ware het in openbare beraadslaging gekomen, zou zijn aangenomen, daar zeer weinigen, ja welligt niemand, daarmede hun verlangen naar eene wet op het onderwijs bevredigd zagen. Met volksonderwijs staan volksgeluk en volkswelvaart in zoo naauw verband, dat eene wet daarop onder de belangrijkste moet worden geteld.

De indiening eener wetsvoordragt op de regterlijke organisatie werd vergeefs verwacht. En toch mogt en kon men ze verwachten. De tegenwoordige Minister (zoo gereed commissien te benoemen tot herziening van oude en redactie van nieuwe wetten), benoemde in 1853 voor gezegd wetsontwerp eene commissie, die hij in October 1854 na volbragten arbeid reeds kon ontbinden. Veelvuldige bouwstoffen waren, behalve in het werk dier commissie, zeker ook te vinden in het door den Minister Strens ingediende ontwerp en de daarover in de Tweede Kamer gevoerde beraadslagingen. Wij verlangen niet naar de invoering dier wet uit de hoop, dat daardoor onze uitgaven voor de Justitie zullen worden verminderd. Welligt zou dan de goede regtsbedeeling moeten worden opgeofferd aan het geld. Het is in het belang der Justitie zelfs noodig, dat de door suppressie van enkele regtscollegien te besparen gelden worden besteed tot verhooging der tractementen van verschillende regterlijke ambtenaren, als bijv.: kantonregters en hunne griffiers. Wij verlangen de spoedige daarstelling eener nieuwe wet op dit onderwerp in het belang der Justitie en justitiabelen. De grondwet wilde de voordragt uiterlijk in de zitting van 1849—1850 hebben ingediend. Naar loopende geruchten, in overeenstemming met het besluit van ontbinding der gemelde commissie, mag die indiening in de aanstaande zitting worden verwacht.

Van de indiening van een wetsontwerp tot regeling van het beleid der regering in de kolonien en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen (met uitzondering van Nederlandsch Indie, voor hetwelk zoodanige wet ten vorigen jare is tot stand gekomen) wordt niets vernomen. Zoodanige wet mag voor onze West-Indische bezittingen zeker van het hoogste belang worden beschouwd.

Behalve deze drie volgens de additionnele artikelen der grondwet nog in te voeren wetten, somt de grondwet nog vele onderwerpen op, die bij de wet moeten geregeld worden en nog niet geregeld zijn. Zij vordert eene wet — op de voogdij des Konings (art. 36) — regelende de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen (art. 60) — op de zamenstelling en bevoegdheid van den Raad van State (art. 71) — regelende de wijze waarop geschillen over bevoegdheid tusschen de administratie en regterlijke magt worden beslist (art. 150) — op de zamenstelling en taak der algemeene rekenkamer (art. 176) — regelende het algemeene en bijzondere bestuur van den waterstaat (art. 193). — Men kan niet verlangen of verwachten, dat de ontwerpen dier verschillende wetten reeds in de volgende zitting worden ingediend. Wij sommen ze slechts op, om te doen zien hoeveel er nog moet gedaan worden eer aan de grondwet volledige uitvoering is gegeven, dat er geene reden tot groote voldoening is, indien in eene zitting een paar wetten zijn tot stand gebragt. Men kan die zoo spoedige indiening te minder verwachten, omdat er behalve genoemde onderwerpen nog velerlei zijn, waaromtrent nadere wettelijke bepalingen zeer noodzakelijk of althans wenschelijk zijn. Wij verwijzen naar de genees- en artsenijmengkunde, omtrent welke, wegens enkele niet verbindende koninklijke besluiten, in vele opzigten wetteloosheid bestaat, naar het hooger onderwijs, de nationale militie en de schutterijen.

In het bijzonder mogen van den Minister van Justitie nog vele wetsvoordragten worden verwacht over aangelegenheden, waaromtrent nieuwe wetten regtmatig gewenscht kunnen worden. Onze wetgeving bestaat nog gedeeltelijk uit eene groote menigte wetten van Franschen oorsprong — een ware chaos van al- of niet-verbindende verordeningen. De commissie, in 1849 benoemd tot onderzoek dier nog verbindende Fransche wetten, bragt reeds in 1850 rapport uit. Na haar rapport mogt men voorziening in deze aangelegenheid verwachten. Ze bleef evenwel achterwege, niettegenstaande ze na het werk dier commissie niet zeer moeijelijk meer kan zijn. Genoemde commissie werd voor haren belangeloozen en gratuiten arbeid beleefdelijk bedankt, maar mogt tot heden van hare moeite geene andere vruchten zien dan die regters en regtsbeoefenaren daarvan plukken. — Eene politiewet is hoog noodig. De Minister Strens benoemde in 1852 eene commissie tot uitbrenging van verslag omtrent het beste stelsel van zoodanige wet. Deze commissie volbragt nog in dat zelfde jaar hare taak. Haar verslag schijnt met het reeds genoemde in de bureaux van het Departement van Justitie ter zijde gelegd. — Onze strafwetgeving, zoo burgerlijke als militaire, behoeft dringend herziening of liever eene geheel nieuwe regeling. Een ieder erkent zulks, en niet eerst nu, maar sinds jaren. Vroeger dacht men er nog aan, een nieuw wetboek van strafregt te geven, blijkens ingediende wetsontwerpen, maar dat plan schijnt thans geheel opgegeven, blijkens jaarlijks voorgedragen partiele herzieningen en verbeteringen. Van 1841—1848 bestond eene commissie tot herziening der militaire wetgeving; ook haar rapport schijnt

met die van andere commissien in de bureaux sorgvuldig bewaard, maar niet benuttigd te worden. Ook die strafwetgeving heeft slechts een paar wijzigingen ondergaan. Nu zijn wij geene vijanden van partiele veranderingen in bestaande wetten en wetboeken. — maar alleen binnen zekere grenzen. De beste wetten en wetboeken zijn onvolmaakt: de ondervinding leert dikwijls, dat ze aanvulling of verbetering behoeven: bij verandering van maatschappelijke toestanden, inrigtingen of denkbeelden behoeven ze dikwijls gedeeltelijke verandering. Wanneer nu partiele wijzigingen noodig zijn tot aanvulling van leemten of verbetering van gebreken in eene overigens *goede* wet of *goed* wetboek, kunnen die wijzigingen niet dan worden goedgekeurd. Daar buiten keuren wij ze af. Eene *slechte* wet, een *slecht* wetboek kan daardoor niet goed worden. Ze dienen dan slechts tot verhelping van het meest gebrekkige, om daardoor eene geheel nieuwe regeling met hare eigenaardige moeijelijkheden te ontgaan. Ze schrikken meer en meer af van zoodanige nieuwe regeling, en brengen eene verwarring en stelselloosheid, waarin bezwaarlijk de weg is te vinden. Wij zouden den minister wel willen aanraden eene commissie te benoemen tot redactie eener nieuwe strafwetgeving. Maar dan zouden wij ook wenschen, dat haar arbeid, al of niet omgewerkt, als wets ontwerp werde ingediend aan de Tweede Kamer, opdat eindelijk eens pogingen worden aangewend datgene in te voeren wat naar ieders meening reeds lang en hoog noodig is.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De Fransche *Moniteur* heeft eergister avond de verslagen van generaal Pelissier en van den schout-bij-nacht Penaud omtrent den slag bij den Tschernaia en het bombardement van Sweaborg medegedeeld. Wij moeten bekennen, dat ditmaal het verslag van den schout-bij-nacht Penaud niet zeer verschilt van dat van generaal v. Berg, dezer dagen in de *Invalide Russe* medegedeeld.

Dit laatste document verbloemde de schade niet, welke in de stad en in het binnenste der vesting was aangebragt; het constateert alleen de weinig gunstige uitslag der operatie tegen Sweaborg. Op dit punt spreekt de opperbevelhebber der Fransche vloot de mededeelingen van den Russische kommandant niet tegen; want hij vermeldt in zijn verslag de schade niet, welke in de vestingen is aangerigt.

Het punt waaromtrent beide verschillen, is het kwaad der geallieerde vloten berokkend door het vuur der plaats.

Volgens generaal v. Berg hadden de Engelsche en Franschen groote verliezen te lijden, en hunne bombardeersloepen en kanonneerbooten aanzienlijke averijen; volgens den schout-bij-nacht, daarentegen, zou het verlies aan den kant der Franschen althans, bijna niets zijn — niet een man was gedood en er was slechts één gewonde — en de averijen der gebouwen zouden onbeteekenend zijn.

Maar zoo al — met uitzondering van dit laatste punt — de verslagen van den schout-bij-nacht met elkander zeer veel overeenkomst hebben, is zulks echter niet te zeggen omtrent het verslag van generaal Pelissier, ten aanzien van het gevecht bij de Tschernaia, wel met vergeleken bij het verslag van prins Gortschakoff, dat wij nog niet bezitten, maar bij de depêche, waarbij de opperbevelhebber der Russische troepen deze gebeurtenissen vermeldt.

In die depêche, men zal het zich voorzeker herinneren, stelde Prins Gortschakoff de door de Russen op 16 Aug. gedane beweging als eene verkenning op groote schaal en niets meer voor; hij ontnam dus veel aan de waarde van het gevecht dat aan de oevers van de Tschernaïa plaats had. Generaal Pelissier doet dezen aanval daarentegen voorkomen als eene krachtige poging van het Russische leger, welke, ware zij met gunstigen uitslag bekroond geworden, gewigtige gevolgen zou gehad hebben. Wij moeten hierbij voegen, dat een stuk bij het lijk van een gesneuvelden Russischen generaal gevonden en waarop de *Moniteur* het verslag van generaal Pelissier laat volgen, rekenschap geeft der appreciatie van dezen laatste, omtrent de strekking, het doel en het gewigt van den tegen de linien der geallieerden beproefden aanval.

Het verslag van generaal Pelissier meldt, dat dit gevecht den Franschen gekost heeft 178 dooden, waarvan 6 officieren van lageren rang en 1 224 gewonden, waartoe behoorden 53 officieren van lageren rang en 8 hoofd-officieren; 146 soldaten zijn verdwenen.

Noch de Engelschen noch de Turken (met uitzondering eener batterij van ieder dezer beide natien) hebben deel genomen aan den strijd. Wat de Russen betreft: het vuur van den vijand schijnt in hunne gelederen groote verwoestingen te hebben aangerigt. De opperbevelhebber van het Fransche leger houdt het er voor, dat zij meer dan 3000 dooden hebben, waaronder twee generaals, en meer dan 5000 gewonden, dat is 8000 man buiten gevecht. Bovendien zijn 400 gevangenen in handen der Franschen gebleven, en deze hebben bij hunne ambulances ontvangen 1,626 soldaten en 38 officieren. De Sardiniers, die, naar evenredigheid, nog grooter verliezen dan de Franschen leden, hebben een honderdtal krijgsgevangenen gemaakt.

Het *Journal de St.-Pétersbourg* van 11 (23) Augustus, deelt twee uittreksels mede: het een genomen uit het journaal der operatien in de Krim tot 14 Aug., het andere uit een verslag van generaal Muravieff, ten aanzien der voordeelen, welke zijne expeditie in Klein-Azie op 30 Julij had behaald.

Deze stukken vermelden slechts feiten, waarvan de algemeene inhoud reeds bekend is.

Eene depêche uit Berlijn, gedagteekend 29 Augustus, meldt, dat de geallieerde vloot voor Kroonstad verder in zee gegaan is, en plaats gekozen heeft bij 15 vaartuiten ten Westen van den vuurtoren van Tolbuckline.

Eene andere depêche, uit dezelfde stad komende, beweert, dat de Russische vloot in de Zwarte zee aanmerkelijk vermeerderd zal worden.

Met dat doel, zegt zij, zullen dezen winter te Nicolaieff linieschepen van 131 stukken geschut gebouwd worden.

Het Britsche linieschip *Sans Pareil* is te Kiel aangekomen met eene groote hoeveelheid projectilen en nieuwe mortieren, bestemd om degenen te vervangen, welke tijdens het bombardement van Sweaborg onbruikbaar zijn geworden.

Vijf Engelsche mortierschepen, welke bij het bombardement van Sweaborg aanmerkelijke schade hebben geleden, zijn, door een stoomschip gesleept, van Nargen te Elseneur aangekomen; zij keeren naar Engeland terug.

In eene telegrafische depêche uit Toulon van den 30 Aug. wordt gemeld:

De aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk is gister alhier aangekomen, aan boord van het fregat *Radezky*. Hij stapte af aan de prefectuur der marine, ontving vervolgens de autoriteiten en bezocht het tuighuis. Des avonds was de stad ter zijner eere geillumineerd.

De *Moniteur* deelde eergister de terugkomst te Parijs mede van den Keizer en prins Napoleon, die de Koningin van Engeland tot Boulogne en zelfs eenige mijlen in zee begeleid hadden. Deze nieuwstijding werd in dat blad gevolgd door een artikel, waarin het de staatkundige strekking van het bezoek der Koningin van het vereenigd Koninkrijk beoordeelt, wordende die gebeurtenis voorgesteld als eene handeling, die op onverbreekbare wijze de banden bezegelt, welke beide natien vereenigt.

De Pruissische dagbladen melden het vertrek naar Kopenhagen van den raad van legatie Lembke, belast met eene bijzondere zending, welke men in verband wil brengen met de quaestie omtrent den Sondtol.

De Staten van Hessen-Kassel zijn bijeengeroepen, en zullen zich den 23 Augustus te Kassel vereenigen.

Uit Spanje worden eenige bijzonderheden medegedeeld omtrent de kuiperijen, waaraan het hof van dat land overgeleverd was.

Het schijnt, dat niet alleen de zoogenaamde gematigden, maar ook de carlisten daaraan de hand hadden, hopende ten gunste hunner zaak, de rustverstoringen te exploiteren, welke zij poogden te doen ontstaan.

Wij dachten niet den spijker zoo zeer op den kop geslagen te hebben toen wij den aanhangers van vorige ministerien, door de revolutie omver geworpen, verweten dat zij de rol speelden van mannen van den burger-oorlog. Deze feiten zullen ten minste het voordeel hebben, dat terwijl het kabinet, hetwelk zich thans verpligt ziet tusschen beide te treden en maatregelen te nemen om zich tegen gevaar te beveiligen, zijne vijanden het de noodzakelijkheid zullen leeren inzien om innig vereenigd te blijven.

Deze vereeniging is meer dan ooit thans onvermijdelijk. Wat inderdaad te denken van de zeden eens lands, van zijne onvatbaarheid om door constitutionnele instellingen geregeerd te worden, indien men ziet dat de meest invloedrijke inwoners eener provincie, afgevaardigden, en zelfs autoriteiten, zich vereenigen om bij voorraad te verklaren, dat zij de omwenteling zullen proclameren, zoo Espartero uit het bewind treedt. In waarheid Spanje moge het land der onmogelijkheid zijn: dergelijke feiten verdienen eene strenge afkeuring, en is het belang van Spanje, zelf ware het te wenschen, dat het een weinig minder opgewonden vrienden had.

Eene telegrafische depêche uit Triëst, meldt, dat op 21 Aug. de mail uit Indie te Marseille is aangenomen met berigten tot 30 July uit Bombay, tot den 19 uit Calcuta en tot den 8sten uit Canton. Een opstand was onder de Santals te Rajmahal in Bengalen uitgebarsten. In China verloren de opstandelingen dagelijks veel terrein.

ENGELSCHE POST.

Eene officiële brief door lord Clarendon uit Boulogne, dd. 27 Aug., aan sir George Grey gerigt, om de aankomst der Koningin te berigten, is van den volgenden inhoud:

« Mijnheer, ik heb de eer u mede te deelen, dat de Koningin, prins Albert, de prins van Wales en de Koninklijke prinses heden morgen Parijs verlaten hebben, en in optogt vertrokken zijn van de Tuilerien naar de plaats van inscheping. De straten en de boulevards waren met troepen afgezet. De toeloop van volk was zoo groot en de ontvangst, welke der Koningin te beurt viel, getuigde van nog meer geestdrift dan toen Hare Majesteit in Parijs kwam.

« De Koningin is zeer gevoelig voor de welwillendheid, waarmede zij door den Keizer en de Keizerin is ontvangen, alsmede wegens de blijken van eerbied en toegenegenheid, waarmede de Fransche natie haar allerwege begroette,

« Het bezoek te Parijs gaf der Koningin veel stoffe tot voldoening zoo wel om redenen van personelen als van staatkundigen aard.

« De Koningin heeft een revue gepasseerd over het uitmuntend leger van Boulogne. H. M. zal heden nacht ten 11 ure inschepen. De Keizer zal Hare Maj. tot in zee vergezellen en vervolgens met zijn eigen yacht terug keeren. »

— De *Morning Chronicle* meldt, dat het Koninklijke gezin van Engeland zijn verblijf op het eiland Wight tot 5 September verlengen zal. Dien dag zal de Koningin in Buckingham-Palace komen slapen, om vervolgens des andereren daags over Edinburg naar het kastee van Balmoral te begeven. De Koningin, hare familie en haar hof zullen eerst den 12 of 15 October te Windsor terug keeren.

FRANSCHE POST.

Het vertrek van Omar-Pacha naar Battoun is thans een fait accompli.

Eene laatste depêche hier aangekomen, verwittigt dat de vloten der Baltische zee zich uit Kroonstadt verwijderd hebben.

— De *Morning-Post* wier relatien met het Engelsche Ministerie en zelfs met de Fransche regering bekend zijn, bevestigt, dat de Keizerin zich in belangwekkenden toestand bevindt.

H. M. Eugenie heeft Koningin Victoria op het oogenblik van haar vertrek een bouquet-drager met brillanten versierd van zeer groote waarde ten geschenke aangeboden.

Van alle kanten verneemt men dat Koningin Victoria in de hoogste mate voldaan en te vreden is over de goede ontvangst, welke haar in Frankrijk is te beurt gevallen. Een bouquet is H. M. bij haar vertrek uit naam van de nationale garde aangeboden door generaal Lawoestine, aan wien de Koningin beloofd had het tot Londen te zullen dragen. Thans houdt zich een kunstenaar de heer Eugenie Lami bezig met in een album op te nemen de herinnering aan al de feesten en plegtigheden, welke *bij* gelegenheid van het verblijf der Koningin van Engeland plaats hadden. Dit album zal der Britsche vorstin worden aangeboden.

— Men verneemt, dat de decoratie van Versailles de navolging was eener oude gravure.

— De heer Escalanta, minister van Spanje bij de Vereenigde Staten, bevindt zich op dit oogenblik te Parijs.

— De oproerige bewegingen te Angiers schijnen nog al van vrij ernstigen aard geweest te zijn. Het aantal in hechtenis genomen personen bedroeg op den 27 reeds meer dan 110.

— De Sainte Chapelle zal voor het publiek geopend zijn gedurende de algemeene tentoonstelling, alle dagen, van 12 tot 4 ure, de Zaturdag uitgezonderd.

— Men leest in den *Courier du Pas de-Calais*:

Berigten uit St. Omer melden als stellig de ophanden zijnde vereeniging van twee divisien kavallerie tusschen St. Omer en Montreuil.

— Men leest in de *New York Herald*:

De duur der reizen van San Francisco naar New York wordt meer en meer verkort. De Northern Light is hier aangekomen, hebbende — hetgeen tot dusver zonder voorbeeld is — slechts negentien dagen en twintig uren besteed voor het volbrengen dezer reis.

BELGISCHE POST.

De Belgische *Moniteur* deelt het officieel programma mede der September-feesten. De museums van schilderkunst, wapens en natuurlijke historie, alsmede de Botanische tuin zullen den 23, 24, 25 en 26 voor het publiek opengesteld worden.

De place des Martyrs zal gedurende die vier dagen gedecoreerd en geillumineerd worden. Tevens zullen aldaar Vlaamsche dramatische voorstellingen, ten 6 ure des avonds gratis plaats hebben in het théâtre Du Parc, door de Vlaamsche societeiten Wyngaerd en de Morgenster, door de Vlaamsche troep van het tooneel der Volksbeschaving en door de societeit van de Renaissance des Muses.

Binnenland.

's Gravenhage, 31 Augustus.

Z. M. heeft de benoemingen van Mr. J. Bredius, Burgemeester van Waarder, Barwoutswaarder c. a., tot secretaris dier gemeente bekrachtigd.

Z. M. heeft aan Mr. E. D. Rink, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit zijne betrekking van lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Tiel, en zulks onder dankbetuiging voor de diensten in zijne veeljarige waarneming van die betrekking bewezen.

Z. M. heeft benoemd: tot notaris te Emmen, Mr. S. J. Oosting, thans Burgemeester van Bielen en Westerbork; en tot Notaris te Smilde, J. A. Tellegen, candidaat-notaris te Delft.

* In de heden gehouden zitting van den Gemeenteraad is o. a.: 1o. door den voorzitter mededeeling gedaan, dat de heer van der Heim het lidmaatschap van den Raad heeft aangenomen: 2o. de gemeente-rekening over 1854 met algemeene stemmen goedgekeurd; 3o. de begrooting voor 1856 ingediend en naar de daartoe speciaal getrokken afdeelingen verzonden; 4o. is de verhooging der wedde van den commies bij den Burgerlijken stand met algemeene stemmen toegestaan; 5o. is de heer van Lunen aangesteld tot breukmeester, op eene jaarwedde van ƒ175.

* Heden morgen ten 8 ure is het lijk van den Hoog Ed.Gestr. heer generaal-majoor K. E. baron van Heerdt, buitengewoon adjudant des Konings, kommandant der 1ste brigade kavallerie, ridder der Militaire Willemsorde 4de klasse, van den Ned. Leeuw en kommandeur der Eikenkroon enz., met militaire eerbewijzingen, ter aarde besteld. Het geheele garnizoen was tot dat einde onder de wapenen gekomen en stond gedurende de plegtigheid onder de bevelen van den heer luitenant-generaal Verhorst, inspecteur van het wapen der infanterie.

De troepen, die aan deze plegtigheid deel namen en het lijk volgden, waren de volgende, als: 1o. het 1ste bataillon grenadiers; 2o. het 3de bataillon jagers; 3o. het korps muzijkanten van het 4de reg. dragonders; 4o. het korps muzijkanten van het reg. grenadiers en jagers; 5o. het 4de regement dragonders (te voet); 6o. het 4de bataillon jagers; 7o. het detachement van de schietschool; 8o. de 2de komp. van het reg. veld-artillerie (te voet); 9o. het detachement vesting-artillerie. De lijkkoets was geheel in het zwart behangen. Op het lijkkleed, over de kist gespreid, waren de ridderteekenen, de sabel, de oranje-sjerp en de epauletten van den overledenen geplaatst.

De slippen van het doodskleed werden gedragen: 1o. door den luit. generaal J. T. graaf Dumonceau, chef van het militaire huis des Konings; 2o. den luiten. generaal Jhr. C. W. J. Storm de Grave; 3o. den heer generaal-majoor G. Bakker; 4o. den heer gen.-majoor F. A. E. Meyt. De heeren generaals, hoofd- en verdere officieren in het garnizoen aanwezig, die de laatste eer aan den overledene verlangden te bewijzen, plaatsten zich in de navolgende orde achter de naastbestaanden van den over-

ledene en vóór het 4e regement dragonders, als: *a.* de officieren van het mil. huis des Konings; *b.* de officieren van verschillende staven; *c.* de officieren van de verschillende wapencorpsen in dezelfde orde als boven voor de troepen is aangewezen, allen rangsgewijze en wel vier aan vier naast elkander. Onder de officieren merkte men op den prins Caradja, zoon en adjudant van den Turkschen gezant alhier. De lijkkoets volgde achter het corps muzijkanten van het reg. Grenadiers en Jagers, dat, zoowel als de overige muzijkcorpsen, gedurende den geheelen marsch, treurmuzijk uitvoerde. Achter de lijkkoets bevonden zich de rijtuigen voor de nagelatene betrekkingen, enz.

De trein nam in de bovenaangeduide orde den volgende weg, als: langs den Vijverberg, over de Plaats, door het Noordeinde, langs de Zeestraat, over den Scheveningschen weg naar het kerkhof. De generaals, hoofd- en verdere officieren, die bij de plegtigheid tegenwoordig waren, waren gekleed in groot tenue, met de sjerpen om. De troepen, mede in groot tenue, kwamen in volle wapenrusting, met de randsels om. Aan het kerkhof genaderd werd het lijk gedragen door 7 onder-officieren van het reg. grenadiers en jagers; 7 onder-officieren van het 4de regement dragonders; 1 onder-officier van de veld-artillerie en 1 van de vesting-artillerie. Toen de kist voor het graf geplaatst en daarin nedergelaten werd en ook toen de plegtigheid was afgeloopen, en toen alzoo de laatste eer aan den overledene was bewezen, hebben het 1e. bat. grenadiers en het 3e. bat. jagers bij herhaling gevuurd. Vóór het geopende graf heeft de luit.-generaal Jhr. Storm de Grave, inspecteur van het wapen der kavallerie en buitengewoon adjudant des Konings, de volgende rede gehouden, die bij de talrijke aanwezigen, die rondom het graf geschaard waren, een diepen indruk maakte:

«Mijne heeren en kameraden!

«Treurig is de pligt dien wij heden vervullen, om de stoffelijke overblijfselen van den hoogwelgeboren heer den generaal-majoor K. E. baron van Heerdt, buitengewoon adjudant van Z. M. den Koning, komm. van de 1e. brigade kavallerie, met verscheidene ridderorden versierd, naar zijne laatste rustplaats te geleiden, in het stille graf neder te leggen. Ik kan mij niet onthouden, bij die gelegenheid een laatste vaarwel aan den waardigen afgestorvene toe te roepen. Gedurende meer dan veertig jaren heb ik hem in onderscheidene betrekkingen leeren hoogschatten. Als soldaat, als bevelhebber, in zijne maatschappelijke betrekkingen, verdiende hij steeds onzer aller achting. Het is overbodig u zijne deugden te vermelden; want door zijne edele inborst, heeft hij onzer aller genegenheid weggedragen.

«Z. M. onze geëerbiedigde Koning verliest in hem een trouwen dienaar, het Vaderland een ijverig, kundig en regtvaardig bevelhebber: wij allen een opregten kameraad, een dienstvaardigen vriend.

«Rust zalig, edele Heerdt! Uwe aardsche loopbaan hebt gij eervol ten einde gebragt. Uwe nagedachtenis blijve bij ons in een heilig aandenken. Uwe assche ruste in vrede.»

Nadat de groeve in de kist was nedergelaten, heeft ook de ritmeester baron van Tuijl van Serooskerken eene rede gehouden, die alle aanwezigen innig trof. Zij was van den volgenden inhoud:

«Zoo is dan de treurige plegtigheid volbragt, het zielloos overschot van den man, die nog zoo kort geleden vergenoegd en tevreden in ons midden, was — het rust daar in den onderlijken graf-kelder.

«Zoo voorbijgaande is alle aardsche geluk en grootheid! Zoo vergankelijk is de mensch! zoo worden de dierbaren van ons weggenomen.

«Ja! het is een dierbare doode, dien wij daar zagen wegzinken, hoog onder ons verheven, zoo zeer geacht, geëerbiedigd en dit zoo overwaardig.

«Wij begrijpen het, dat de mare van zijn sterven alom waar men hem kende, diepe verslagenheid moest verwekken.

«Wat zal ik zeggen, om hulde te doen aan het geheele leven van dien man?

«Zijne geheele militaire loopbaan was eervol, dat is u allen genoegzaam bekend; het is niet aan mij om zulks te mogen schatten, doch het zij mij vergund toch een woord te wijden aan zijne nagedachtenis.

«Met weemoed zagen wij het uiteinde naderen van den man, waaraan wij zoo gehecht waren. Hoe zal ik uitdrukken de grootte van het verlies, hetwelk in hem onze geëerbiedigde Koning en het Vaderland lijdt? Ja, groot is dit verlies voor den Koning, die hem zoo vele bewijzen van bijzondere genegenheid schonk en waaraan de overledene zoo innig gehecht was. Het is ook alzoo voor velen onder ons, die tot hem in betrekking stonden, en die onder zijne bevelen dienden.

«O, mijne vrienden! in het geheele leven van dien man was zoo veel edels; ik kon hier zoo veel van zeggen, doch mag hierover niet te ver uitwijden.

«Laat mij hem nog kortelijk schetsen in zijne betrekking als voormalig chef van het 4de regement dragonders. Ja, mijne kameraden, onder-officieren en manschappen van dat regement hier tegenwoordig, nog zoo versch ligt het in ons geheugen hoe diep hij getroffen was, ons als zoodanig te moeten verlaten, hoevele bewijzen hij ons gaf van wezenlijke gehechtheid; hoe blijde was hij niet ons onlangs weder onder zijne bevelen geplaatst te zien.

«Hoe vervulde dit ook onze harten met blijdschap; en helaas! nu reeds is hij ons andermaal ontrukt en ditmaal onherroepelijk door den onverbiddelijken dood. Hoe beminnelijk was zijn omgang met ons allen! hoe aangenaam wist hij ons de dienst te maken.

«Hij was een waardige chef, die zonder immer iets van zijne waarde en ontzag te verliezen, dikwijls als een kameraad in ons midden was. Hij mogt dit gerust doen, want niemand kon een oogenblik ophouden hem te eerbiedigen zoo als dit behoorde.

«Hoe velen van ons ontvingen niet de sprekendste bewijzen van zijne vaderlijke zorg, deze toch was een kenmerk van zijn karakter, zijne onderhoorigen deelden daarin ruimschoots; die uit te oefenen was de lust van zijn leven; vooral door het lot te behartigen van oude brave militairen, waarvan hij nog de sprekendste bewijzen heeft nagelaten, verdiende hij eene onvergankelijke eerekroon.

«Ik had het treurig voorregt getuige te zijn van zijne laatste oogenblikken, van dat hartroerend en treffend afscheid van eene geliefde gade, thans zoo te regt in diepe droefheid gedompeld.

«Kort maar veelbeteekenend was het vaarwel! dat hij mij nog voor u allen opdroeg.

«Thans is het aan ons om aan dit zijn dierbaar overschot nog eene laatste hulde te bewijzen.

«Ja! een traan gewijd bij dit nog geopend graf, dat thans een ons zoo dierbare doode heeft opgenomen.

«Vlechten wij dan ook zijner braafheid, deugd, liefde en trouw de laatste zinnelijke lauwerkroon en zeggen wij met een vereend gevoel:

«Rust nu, geachten vriend! in 's aardrijks stillen schoot,
«Wij zwijgen op dien wil en stamelen: 't is voltooid.»

Eene talrijke menigte bevond zich allerwege, om getuige te zijn van deze treurige plegtigheid. Men kon ontwaren, hoe zeer de overledene door allen, die hem gekend hadden, werd hoog geacht, welke bijzondere genegenheid hij zich had mogen verwerven; het was dan ook met de innigste deelneming, dat door zoo velen de laatste eer aan wijlen den generaal-majoor van Heerdt werd bewezen, die nog weinigen tijd geleden door den Koning met eene vereerende zending naar Berlijn werd belast en deze ook volbragt, doch in het vaderland teruggekeerd, plotseling door eene ziekte werd overvallen die hem ten grave sleepte. Zijne assche ruste in vrede!

---

* Naar men verneemt, zal Z. M. de Koning zich uit deze residentie naar Nijmegen begeven, om bij de te houden tentoonstelling van landbouw enz. tegenwoordig te zijn.

---

* De heer Minister van Marine is heden morgen uit deze residentie vertrokken, vergezeld van zijn adjudant tot het houden eener inspectie over marine-etablissementen. De Minister is bereids in deze residentie teruggekeerd.

---

* De Staatsraad, Commissaris des Konings in de prov. Zuid-Holland, heeft den 29 dezer ter kennisse van belanghebbende gebragt, dat de jagt op klein wild, opgenoemd in art. 17 der wet van 6 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 47), voor dit jaar, in deze provincie zal worden geopend Woensdag, den 19 September aanstaande, met zonsopgang, en dat voorts de uitoefening der jagtbedrijven, bedoeld bij art. 15, litt. *i* en *k* der aangehaalde wet (het vangen van lijsters met paardenharen strikken en van leeuwrikken en vinken met slagnetten) reeds van af Zaturdag den 8 Sept., wordt toegestaan.

---

* Tijdens dat H. K. H. prinses Marianne der Nederlanden, zich te Wiesbaden bevond, werd het door den heer F. Dunkler gecomponeerd muzijkstuk: *le Carneval de Venise. Fantaisie Burlesque*, uitgevoerd, en het is dien ten gevolge, dat H. K. H. het reeds vermelde geschenk aan genoemden heer heeft doen toekomen. Dit stuk werd eergisteren avond voor de eerste maal door het muzijkkorps van de grenadiers en jagers uitgevoerd en heeft toen algemeen bijzonder voldaan.

---

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de Bellevue* afgestapt Mylord Eduard Holmes Baldock, lid van het parlement in Engeland, met familie, komende uit Duitschland, sir H. W. Wilsen en de graaf de Kilmorey, beiden komende uit Syrien; en aan het hôtel *de l'Europe* de heer F. F. A. Fournet, aalmoezenier van het Keizerlijk Lyceum te Douai en de heer F. A. Fleury, provisor van het Keizerlijk Lyceum Douai, met familie, komende van Parijs en de graaf Johan Barkoery, komende van Weenen.

---

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *den Oude Doelen* afgestapt Mevr. de gravin Bentinck, met hare familie, van Middachten; Jhr. Antonio Lopez de Fonseca, komende van Mechelen.

---

* De inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat aan 's Rijks veeartsenijschool te Utrecht zullen kunnen worden geplaatst eenige kweekelingen om voor rekening van het departement van Oorlog te worden opgeleid tot paardenartsen bij het leger hier te lande; weshalve de ouders of voogden, die voor hunne zonen of pupillen de toelating als kweekeling bij 's Rijks veeartsenijschool ter opleiding als paardenarts bij het leger, mogten verlangen, worden verwittigd, dat eerlang, op nader te bepalen tijd een vergelijkend examen over de adspiranten zal worden gehouden; en dat vóór den 15 September aanstaande een daartoe strekkend verzoekschrift aan hem, inspecteur, vrachtvrij, zal moeten worden ingezonden; zullende na dit tijdstip geen verzoeken tot toelating tot gemeld examen worden aangenomen.

Het voorschreven verzoekschrift, op zegel geschreven, zal naauwkeurig moeten vermelden de namen en voornamen van den vader en van de moeder, of van de voogden, voluit geschreven, woon- en geboorteplaats; terwijl daarbij voorts nog zullen moeten worden overgelegd eenige voor zooveel noodig op zegel geschreven bewijsstukken, vervat in de *Staats-Courant* van Vrijdag, 31 Aug.

De bovengenoemde inspecteur heeft voorts o. a. medegedeeld, dat de adspiranten op den 1 Sept. 1855 niet beneden de zestien en niet boven de twintig jaren oud zullen moeten zijn; dat de toelating op 's Rijks veeartsenijschool op later te bepalen tijd zal plaats hebben; dat de leercursus vier jaren zal duren; dat de kweekelingen, die het onderwijs van 's Rijks veeartsenijschool gedurende een of meerdere jaren hebben bijgewoond, uit 's Rijks dienst niet worden ontslagen, dan na den lande in de betrekking van paardenarts tien achtereenvolgende jaren te hebben gediend, ten zij het raadzaam worde geoordeeld, dat zij wegens gebrek aan aanleg en lust tot de studiën, wegens wangedrag of zedenbederf of wegens ligchaamsgebreken van de veeartsenijschool worden verwijderd; dat de kweekelingen van het vierde studiejaar, naar gelang der aan den dag gelegde bewijzen van verkregen bekwaamheden, in die volgorde tot paardenartsen der 3de klasse bij het leger hier te lande worden voorgedragen; en dat aan de betrekking van paardenarts der 3de klasse bij het leger verbonden is: *a.* een tractement van *f* 800 's jaar, en *b.* de rang van 2den luit.

---

* De gemeenteraad van Berkenwoude heeft besloten tot het weder instellen van de ten vorige jare afgeschafte kermis.

Met den 1sten September aanstaande wordt het kantoor der Internationale telegraaf-maatschappij verplaatst van 's Gravenhage naar Amsterdam. Dien ten gevolge worden, met dien dag aanvangende, de met Amsterdam gewisselde Britsche en Iersche berigten niet meer door het kantoor van den Rijkstelegraaf bezorgd, doch heeft men zich daarvoor aan te melden bij het kantoor der Internationale telegraaf-maatschappij, op het Damrak, wijk II, no. 84. Daarentegen worden voortaan alle berigten, tusschen 's Gravenhage en plaatsen in Groot-Brittannie en Ierland gewisseld, door het Rijkstelegraafkantoor te 's Gravenhage bezorgd.

De prijzen voor het overbrengen van telegrafische berigten, bij de tarieven bepaald, blijven onveranderd, even als of de aansluiting der telegraaflijnen van het vasteland met die van Groot-Brittannie bij voortduring te 's Gravenhage plaats vond.

De Minister van Finantien herinnert een iegelijk dien het mogt aangaan, dat de reeds sedert den 31 December 1853 buiten omloop zijnde muntbiljetten van *f* 100 en *f* 10, uitgegeven krachtens de wet van 17 September 1849 (*Staatsblad* no. 76), met den laatsten December aanstaande, overeenkomstig het bepaalde bij de wet van 18 December 1852 (*Staatsblad* no. 211), zullen zijn verjaard; dat die muntbiljetten daarna geene waarde hoegenaamd voor den houder hebben en alleen tot den laatsten December van het thans loopende jaar bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam worden overgenomen, waartoe de houders, des verkiezende, de tusschenkomst van de betaalmeesters in de provincien kunnen inroepen.

Ten allen overvloede wordt opgemerkt, dat het bovenstaande in geenen deele betrekking heeft tot de thans in omloop zijnde muntbiljetten, daargesteld krachtens de wet van 29 April 1852 (*Staatsblad* no. 90).

Bij den Minister van Finantien is ontvangen eene som van *f* 14.95 door een onbekende, onder het postmerk Rotterdam van den 27sten dezer, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, gezien het derde naverdrag der Duitsch Oostenrijksche telegraaf-vereeniging, door de gemagtigden der tot die vereeniging behoorende Staten op den 29 Mei 1855 te Munchen geteekend, en door de Nederlandsche Regering goedgekeurd, krachtens Zr. Ms. magtiging van den 25 Junij 1855, no. 41, brengt ter kennis van het publiek het volgende:

Met den eersten September 1855 worden, met afwijking van de tot heden geldige bepalingen, de volgende voorschriften bij de telegraafdienst tusschen Nederland en de overige Staten der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging in acht genomen:

Art. 1. Bij eenige telegraafkantoren, waar een minder druk verkeer plaats vindt, wordt de dienstlijd beperkt tot den voormiddag van 9 tot 12 ure, en den namiddag van 2 tot 7 ure. Des Zondags zijn deze kantoren des voormiddags gesloten. Nachtberigten moeten, bij deze kantoren, voor 7 ure des namiddags worden aangekondigd. De beperkte dienstlijd wordt voorloopig ingevoerd bij de kantoren te Assen, Breda, Culenborg, Deventer, Gorinchem, Meppel en Vlissingen.

Art. 2. Bij de berekening van den spoed, waarmede een berigt door de post of langs den spoorweg kan worden verzonden, wordt niet de geheele afgelegde weg, maar alleen het gedeelte daarvan, dat op het gebied der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging valt, in aanmerking genomen.

Art. 3. De berigten, welke, bij storing in de telegraafdienst, over de post zijn te verzenden, worden niet dadelijk aan den geadresseerde, maar aan het laatste telegraafkantoor gerigt, hetwelk daarmede verder handelt als met berigten, die door den telegraaf zijn aangebragt.

Art. 4. De onbestelbaarheid van een berigt wordt den afzender, voor zoo verre hij bekend is, medegedeeld.

Art. 5. Bij berigten, welke door de post verder verzonden zijn, wordt de borgstelling voor het antwoord na verloop van tien dagen, terugbetaald, indien het antwoord niet voor dien tijd is ontvangen.

Art. 6. Een afzender van een berigt staat het vrij het vooruitbetaald antwoord af te bestellen, in welk geval hem de borgstelling wordt terugbetaald, met inhouding van het vierde gedeelte van den prijs voor een enkel berigt.

Art. 7. Wanneer de afzender van een regeringsberigt in geheim schrift het volledig collationnement tusschen de eindkantoren der telegraaflijn, met het afschrift van het teruggezonden berigt, verlangt, heeft hij daarvoor, behalve den anderhalfvoudigen prijs van een gewoon berigt, nog eens de helft van het reeds verschuldigde, alzoo in het geheel

twee en een vierde maal den prijs voor een gewoon berigt te betalen.

Wij lezen het volgende in de *Staats-Courant*:

Onlangs is door de nieuwspapieren een berigt uit het Westland opgenomen, inhoudende dat de bekende druivenziekte zich aldaar weder had geopenbaard, in weerwil van alle daartegen aangewende middelen. Door de burgemeesters van de gemeenten Naaldwijk, 's Gravezande en Wateringen zijn wij verzocht te melden, dat dit berigt onwaar is, en dat nergens, waar het bekende middel doelmatig is aangewend, zich eenig spoor dier ziekte vertoond heeft.

Den heeren F. Dam, wethouder, L. Prins, secretaris en H. van Voort, majoor-kommandant der schutterij allen te Zaandam, zijn door Z. M. benoemd tot ridders der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon.

Men verneemt, dat prof. J. A. C. van Heusde, hoogleeraar in de bespiegelende wijsbegeerte en fraaije letteren te Groningen, zijn ontslag heeft gevraagd.

Omtrent de aanbieding van het professoraat te Utrecht aan prof. J. A. C. Rovers, te Groningen, ter vervanging van den hoogleeraar A. van Goudoever, zegt men, dat Z.Ed. de aanneming, behalve van eene reden van meer huiselijken aard, afhankelijk maakt van het weder voegen van de lessen der geschiedenis bij zijn leerstoel. Sinds het overlijden van prof. van Heusden werden de lessen der geschiedenis verdeeld tusschen de hoogleeraren Ackersdijk en Karsten. Prof Rovers zou echter zijn deel er van verlangen.

Den 29sten vertrok van het Nieuwe Diep Zr. Ms. fregat *Prins Alexander der Nederlanden*, komm. kapt. ter zee J. E. von Römer, bestemd naar Curaçao.

Uit het verslag van den staat en de werkzaamheden van het Nederlandsche Zendelinggenootschap, dezer dagen in druk verschenen, blijkt, dat op Amboina vier zendelingen werkzaam zijn met één inlandsche medehelper en dat twee zendelingen gereed staan het vaderland te verlaten om zich derwaarts te begeven; dat op Timor één zendeling met één medehelper zich bevindt en in de Menahasse van Menado acht zendelingen en één hulpzendeling; op Java vier zendelingen en vijftien medehelpers en in het gouvernement van Macassar twee zendelingen. Voorts, dat er onder de leiding dezer zendelingen 88 genootschappen, 12 gouvernements- en 23 Negory-scholen bestaan, alwaar aan 10,704 kinderen wordt onderwijs gegeven, van welk getal er 6604 gezet opkomen. Op 29 Junij 1854 werd te Rotterdam het nieuwe Zendelingshuis ingewijd, waarin genoegzame ruimte is om velen te ontvangen. In September zal de nieuwe cursus met 13 kweekelingen kunnen geopend worden; de veertiende zal voor zijne practische vorming eenigen tijd aan de leiding van een der medebroeders worden toevertrouwd. Men hoopte echter op meerdere kweekelingen omdat er dringende behoefte aan zendelingen in Indie bestaat, en meer dan een zendelingspost, die openstaat, onvervuld moet blijven. Met het doel om menigen jongeling met goeden aanleg en gezindheid, aan te sporen werd het Maandberigt no. 3 voor 1855 ook afzonderlijk uitgegeven en door den heer directeur, in zijn geschrift «Het Zendelinghuis van het Nederlandsch Zendeling-Genootschap in 1855» een juist denbeeld gegeven van den aard der inrigting, om haar in haar zijn en werken te doen kennen. De finantiele gesteldheid van het genootschap was gunstig te noemen. Van 1 Junij 1854 tot 31 Mei 1855 werd ontvangen: van de Pinkster-Collecte, op 456 verschillende plaatsen gehouden *f* 10,414.71½; van 21 hulpgenootschappen *f* 10,123,49½; van contributien en maandcollecten op 494 plaatsen *f* 31,587.46; giften en legaten *f* 25,743.72; voor het instituut *f* 301.80, te zamen een bedrag van *f* 78,171,19 en bovendien 1 certif. 2½ pCt. W. Schuld *f* 400 en 2 oblg. 5 pCt. Metall. à 1000 fl.

Bij de werkzaamheden, onlangs in het gebouw der Parijssche Tentoonstelling verrigt, heeft men van eene verwbereiding gebruik gemaakt, welke Colocirium Erard wordt genaamd, en aan welke toegekend wordt het voordeel van geen meerder arbeid te vorderen, goedkooper in prijs te zijn, geene onaangename lucht aan de terpentijn verbonden te verspreiden en tevens zoo snel op te droogen, dat in in 6 uur tijds, driemaal eene verwlaag op hetzelfde voorwerp kan worden gelegd.

Leijden, 30 Aug. Sedert den 9den dezer zijn binnen deze gemeente door de cholera-asiatica aangetast 45 personen, waarvan tot heden 33 zijn overleden.

Rotterdam, 30 Augustus. In de heden, alhier gehouden zitting van den gemeenteraad waren o. a. aan de orde de beraadslagingen over de finantiële voorstellen.

De Voorzitter ving aan met een door hem ontvangen voorstel van den heer Dunlop mede te deelen, strekkende om, vóór de beraadslagingen over de gemelde voorstellen te openen, eerst uit te maken of in deze gemeente na 1 Januarij 1856 al dan niet eene belasting op het gemaal zal worden geheven. De Voorzitter liet hierop volgen, hoe het hem moeijelijk toescheen dat de leden van den Raad daaromtrent eene beslissing zouden nemen, terwijl zij nog geen kennis hadden genomen van de ingekomen begrooting. De heer van Reesema herinnerde hoe thans ingevolge een vroeger genomen besluit in de eerste plaats moest worden uitgemaakt, of voor deze gemeente gebruik zou worden gemaakt van de exceptie in art. 255 der Gemeentewet vat. Zulks werd door anderen leden beaamd. — De heer Dunlop zeide ten gevolge dezer opmerking voor het oogenblik zijn voorstel te willen laten rusten.

De heer VAN DER KUN meende dat wel degelijk voor onze gemeente gebruik moest worden gemaakt van art. 255 der Gemeentewet, waarbij wordt bepaald dat bijzondere wetten de gemeente aanwijzen in wier belang, uit hoofde van bijzondere omstandigheden, van de gestelde regels omtrent de plaatselijke belastingen kan worden afgeweken. Hij beweerde zulks vooral met het oog op het middel van het geslagt; werden te dien aanzien de bepalingen toegepast, dan zou de gemeente een nadeel lijden van *f* 25,000 zonder dat iemand daarbij bevoordeeld wierd, daar toch het varkens- en schapenvleesch vrij was van belasting. Zijns inziens waren voor onze gemeente wel bijzondere omstandigheden aanwezig, te weten het bestaande tekort en het feit dat de gewone ontvangsten de gewone uitgave niet konden dekken.

De heer HOYNCK VAN PAPENDRECHT had bij de nalezing der vroeger gevoerde discussien te vergeefs gezocht naar de aanwijzing der bijzondere omstandigheden, welke voor onze gemeente zouden bestaan om van art. 255 der Gemeentewet, gebruik te maken, thans hoorde hij aanvoeren dat men meer geld noodig had dan vroeger, doch dit noemde hij geene bijzondere omstandigheid in den geest der wet; want juist de wet gaf de middelen aan de hand om zich meerdere gelden te verschaffen. Hij beweerde verder dat er eene ongelukkige verhouding bestaat, tusschen de directe en indirecte belastingen, daar de laatste de overhand hebben en het meest drukken op de eerste levensbehoeften, waardoor de minvermogende meer betaalt, dan de meervermogende; zijns inziens gaf de wet het middel aan de hand om eene betere verhouding tot stand te brengen. Ten slotte uitte hij de meening dat het hooger bestuur het verzoek, om van art. 255 der Gemeentewet gebruik te mogen maken, zou afwijzen.

De heer DUNLOP verklaarde nimmer te hebben ingestemd met de beginselen der Gemeentewet wat het belastingstelsel aangaat en wees er verder op hoe de stand der zaken verandert is, sedert de vaststelling der Gemeentewet vooral door de afschaffing van de belasting op het gemaal. Ten slotte deed hij het voorstel, dat men zou trachten zooveel mogelijk het belastingstelsel in overeenstemming te brengen met de Gemeentewet en anders gebruik te maken van art. 255. De heer Ledeboer zeide dat men niet moest zoeken naar redenen om zoo mogelijk gebruik te maken van art. 255. De voorzitter wenschte, dat men zich zoo mogelijk geheel naar de bij de Gemeentewet gestelde regels zou kunnen voegen, maar wilde niet vooraf uitmaken dat men geen gebruik zou maken van de exceptie. De heer van der Kun zeide dat art. 255 in de wet was opgenomen, om daarvan zoo noodig gebruik te maken. Hij beweerde verder dat door de Gemeentewet de proportie tusschen de directe en indirecte belastingen nog verslimmerd was, wegens de verpligte afschaffing van het klapwacht, lantaren en brandspuitgeld, wat eene directe belasting was, welke zeer gemakkelijk werd opgebragt. De heer Dunlop wenschte, tegenover het door de financiële commissie beweerde, te constateren dat zijn gevoelen niet was om geen gebruik te maken van art. 255. De heer van Reesemaa zette in het licht dat eene verkeerde interpretatie van het meergemeld artikel plaats greep, de in dat artikel voorkomende woorden «bijzondere omstandigheden» beteekende locale feitelijke omstandigheden, welke de inrigting van het belastingstelsel naar de regels der gemeentewet onmogelijk maakten. Zijns inziens bestonden omtrent dat artikel twee dwaalbegrippen: 1o. beschouwde men het als eene uitvlugt en 2o. hield men het er voor dat een tijdelijk tekort aanleiding zou kunnen geven tot een permanent buiten de wet stellen. Rigte men zich op deze gronden tot de Regering met het verzoek om van de exceptie gebruik te maken, dan zou zij daarin niet bewilligen, omdat geene permanente locale bezwaren aanwezig zijn. De heer J. van Vollenhoven antwoordde den heer Dunlop nog dat de finantiele commissie in last had te trachten het belastingstelsel in overeenstemming te brengen met de Gemeentewet.

Dewijl het uur daar was, werd de zitting hierop verdaagd tot heden avond ten half zeven ure.

In de heden avond van half zeven tot half tien ure voortgezette zitting van den Gemeenteraad, waarvan wij in een volgend No. meer breedvoerig berigt zullen geven, zijn de beraadslagingen vervolgd over de finantiele voorstellen, waarbij hoofdzakelijk is bepaald: 1o. met 20 tegen 9 stemmen, dat men geen gebruik zal maken van de exceptie waarvan art. 255 der Gemeentewet spreekt; 2o. met 27 tegen 3 stemmen, dat na 1 Januarij 1856 geene plaatselijke belasting op het gemaal meer zal worden geheven; en 3o. met 28 tegen 2 stemmen, dat eene directe belasting zal worden geheven. Reeds zijn de beraadslagingen aangevangen om te bepalen op welke grondslagen die belasting zal rusten, welke discussien morgen middag ten half één ure zullen worden vervolgd, tot welken tijd de zitting verdaagd is. (*Rott. C.*)

✱ **Gouda**, 30 Augustus. Bij de op heden plaats gehad hebbende stemming voor een lid van de Provinciale Staten, heeft geen der candidaten de meerderheid behaald, en zal er eene overstemming moeten plaats hebben tusschen de heeren Mr. A. A. van Bergen IJzendoorn, welke 239, en Mr. L. Slingelandt, welke 226 stemmen verkregen heeft.

Lekkerkerk, 29 Aug. Heden is van de werf van den scheepsbouwmeester J. van Duivendijk alhier, te water gelaten het barkschip *Billon*, groot 320 lasten, voor rekening eener reederij onder directie van den heer H. W. A. Voorhoeve, te Rotterdam, zullende gevoerd worden door M. ten Zeldam Ganswijk, en bestemd voor de groote vaart. Daarna is onmiddellijk de kiel gelegd van het barkschip *Willem de Zwijger*, groot 400 lasten, voor rekening van den heer H. Hartog, te Rotterdam, en zullende gevoerd worden door kapt. W. L. van den Dries.

Utrecht, 30 Aug. In twee brieven uit Wijk bij Duurstede wordt opgekomen tegen de gronden, die in eene onzer vorige nommers zijn opgenomen, ten betoog, dat de niet toelating van den heer B. G. van Heyst door den raad dier gemeente als lid van den raad, naardien hij niet de volstrekte meerderheid bij de verkiezingen zou hebben gehad, juist was, omdat de briefjes niet allen den heer van Heyst duidelijk aanwezen. Men berigt thans als zeker, dat er slechts een heer van Heyst sinds 7 jaar in Wijk woont, terwijl er zich geen enkele andere persoon van dien naam in de gemeente bevindt, terwijl er zeer zeker meer Verbeeken aanwezig zijn. Was het dus duidelijk, dat men de briefjes, waarop van Heyst stond op den eenigen bekenden en aanwezigen kandidaat van dien naam bragt, het was even billijk, dat het stembureau anders handelde met het briefje J. Verbeek, dat niet op J. J. A. Verbeek kon gesteld worden, wijl er een J. Verbeek in Wijk is. Men geeft deze inlichtingen ter juiste beoordeeling van de zaak en natuurlijk in afwachting van wat Gedep. Staten zullen beslissen. (*U. Ct.*)

Utrecht, 29 Augustus. Maandag morgen is het kamp op de Zeisterheide, door het korps mineurs en sappeurs bezet, door den generaal-majoor Geij van Pittius bezocht. De generaal heeft de troepen aldaar geïnspecteerd, en de verschillende werken bezigtigd, welke er met de meeste zorg door de troepen, onder bevel van den luit.-kolonel Muschart, zijn volvoerd.

Er was in ons blad aangekondigd, dat Maandag eenige steen- en granaatmijnen zouden springen; dit had velen uit onze stad naar het kamp gevoerd, werwaarts onze stadgenooten in de beide laatste jaren in zoo groote drommen gewoon waren geworden heen te trekken. Het ontbrak thans ook niet aan belangstellenden, waaronder men ook bijzonder opmerkte twee adjudanten en drie ordonnansofficieren van Z. M., die des morgens uit 's Gravenhage waren gekomen, om het kamp te bezigtigen en het springen der mijnen bij te wonen. Terwijl de generaal zijne inspectie volbragt, werd er aan de nieuwsgierigen met eene welwillendheid, waarvoor allen den luitenant-kolonel kommandant dank verschuldigd zijn, door manschappen uitlegging gedaan van al de volvoerde werkzaamheden, terwijl de officieren zich evenzeer bereidwillig toonden in het geven van inlichtingen. Met belangstelling zag men het daarstellen van eene brug over een gracht, 't geen met groote vaardigheid en juistheid werd verrigt. Ten slotte werd er overgegaan tot het doen springen van 5 fougassen, die met vervaarlijk geluid honderden steenen in de lucht en op grooten afstand wierpen; daarna werden er, altijd met een galvanischen stroom, 2 fougassen met steenen en granaten ontbrand, terwijl ten slotte drie mijnen sprongen, waarvan de laatste 't zwaarst beladen, eenen grooten trechter maakte, welke met schanskorven bekroond, en met de vroeger aangelegde werken dadelijk in verband gebragt werd.

Dit alles gaf de vele toeschouwers een vrij juist begrip, op wat wijze de arbeid ter verdediging of tot aanval eener vesting geschiedt. Even als allen, die Maandag het kamp der mineurs en sappeurs bezochten, zeker hoogst tevreden waren over hun uitstapje, betuigde ook de generaal Gey aan den luitenant-kolonel zijne bijzondere tevredenheid over alles wat door de troepen onder zijn kommando verrigt was.

Den 16 Sept. zal het corps mineurs en sappeurs het kamp weder verlaten, om hier in garnizoen terug te keeren. (*U. C.*)

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Zaturdag, 1 Sept. 7 ure.
Debut de la Troupe de l'Opéra.
LA JUIVE, grand Opéra en cinq actes.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 30 Augustus 1855.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	2½	63¾		Pct.	
Dito Certificat.	3	76	*Hope* 1798/1816	5	102¾ 7/8
Dito Dito.	4	93½ 3/16 1/8	Dito 1828/1829	5	102¾ 7/8
O. I. Leening	4	93	Cert. 1831.1838	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	89⅛
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	77⅝
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	76 ⅛
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rotschild*	2½		Dito 1854	5	82¾
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatien	3		Certific. dito	6	59
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	18¾ 13/16 ¾	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. c/m.	3	30 15/16 1 15/16			
Bew. Sp. Com.		4¼	Metaliek	5	62⅝ ¾
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	74 7/16 ½
Portugal.			Dito Nation.	5	67⅝ 13/16 5/8
Londen nieuwe.	3	40½ 9/16	Dito 1847	2½	32 1/16
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	32 1/16

Rusl., Cert. te Hamb. 80½; Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 98⅓; Mexic., te Lond. 3 pct. 20⅞, 21; dito Onb. 20⅞, 21; Gren., te Lond. Onb. 18¼, ⅜, 5/16.

Londen, Consols 91⅛, ¼; 1 pct. Spanje 18⅞, 19; 3 pct. Mexic. 21¾, ⅞.

Parijs, 3 pct. Fransche 66.55; 3 pct. binn. Sp. 30¾.

Onze fondsenmarkt leverde wederom niets meldenswaardig nieuws op, de stemming was bij trage handel iets flaauwer.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.